

FEJÉRVÁRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9.- K.
1 évre	12 K.	1 évre	18.- K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazásról szerint.

Feladó szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

A hadikölcsönpapír az adásvételen ép úgy forgalmi értéket képvisel, mint a papírpénz. Mindent vásárolhatnák vele. Még adófizetésnél is elfogadják az állam. E kiváltsága más értékpapíroknak nincsen meg. Elkérintve a hazafias kötelességtől, e szempontból is okos dolog hadikölcsönöt jegyezni. A legkisebb pénzü ember is teljesítheti e kötelességet, hiszen ötven koronával már jegyezhet.

Siessünk!

A borzástzó, éhhálára mentő küzdelemnek harmadik évéhez közeledünk. Eddig védekezünk, mint a megtámadott oroszán, de most már, miután kivédjük a legrettegetesebb támadásokat s rendületlenül megállottuk helyünket a legnagyobb megpróbáltatások idején is, szünőfélben van a harc. Az a kíméletlen fegyver, — a kiéheztetés fegyvere, — melyet ellenségeink ellenünk szegeztek, nem bír rajtunk sebet ejteni, nem képes bennünket térdre hullatni, hanem inkább ellenségeink ellen fordul, jobb belátásra kényszerítve őket.

Ennek nyomán kezd derengeni a béke napja, melyet siettet még az orosz birodalom belső életében végbe ment nagy földrengés is.

Ellenfeleink felé nyújtott békeajánlatunk most is úgy tartjuk, mint abban a komoly történeti pillanatban, mikor a békeajánlatunkat meggettük, csak rövid idők kérdése még, hogy ellenségeink elfogadják azt. Rövidesen el kell fogadnunk, mert jaj annak a nemzetnek és vezetőnek, ki a háborút csak egy nappal is tovább húzza. Hisz a történelem és Isten ítélőszéke előtt kell számolnina tetteért.

Arra az időre, míg a békének sóhajtván várt napja eljön, az államnak szüksége van pénzre, hogy a határon álló dicső katonáinknak — a mi megmentőinknek — fegyvert adhasson kezébe, nehogy a harmadik év alatt vérrel-verejtéssel kivívott döntő sikereinket ellenségeink kiragadhassák kezünkből. Órt kell állanunk továbbra is Erdély és a Kárpátok bércein, mindaddig, míg ellenségeinknek egy szál katonája fel van ellenünk fegyverkezve.

Ezzel a kis kitarító várakozással a béke ügyét is siettet-

jük, egyben biztosítjuk. Van-e valaki a hazában, aki a titáni küzdelem után ezt ne kívánná? Van-e, aki ne áldozna; béke gyorsításáért? De nem kell áldozatot hozni, hanem kölcsönt kell adni az államnak, melyért az busás kamatot fizet.

Adjuk meg most is ezt a kölcsönt, melyre a harctéren levő véreink ép úgy várakoznak, mint mi a békére!

Siessünk most is minden nélkülözhető filléreinket kölcsön adni az államnak, hogy minél előbb keblünkre ölthessük családi tűzhelyünkötől oly rég távollevő szeretetteinket.

Elismerés a papságnak.

Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök legutóbbi pásztorlevelében a következőket olvassuk:

A lelkeskedő papság a világháború bajaiban mindenütt helyt áll s iparkodik azokat enyhíteni. Erről tesz tanúságot a vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter hozzám intézett levele is, melyet örömmel hozok a t. papság tudomására:

A kir. tanfelügyelők jelentéseiből ismételtelen van alkalmam meggyőződést szereznem arról, hogy a buzgó lelkeskedő papság a világháború okozta helyzetben mennyire igyekszik az elemi népoktatás terén is önzetlen munkássággal a bekövetkezett mostoha viszonyokon a maga részéről is segíteni.

Háromszázat meghaladó lelkes vállalta a tanítást oly iskolákban, amelyekben külföldben a tanító hadbavonulása folytán a tanítás szünetelt volna.

Ez alkalommal is van szerecsém a Főtiszt. Főhatóságot tisztelettel felkérni, méltóztassék a lelkeseknek a hazai népoktatás terén kifejtett e hazafias, önzetlen buzgólkodásukért legősztöbb köszönetemet tolmácsolni.

Fejérvármegye állásfoglalása a választójog érdekében.

Viharos közgyűlés a vármegyeházán.

A munkapárt kegyelete Tisza ravatalánál.

Fejérvármegye május 30-ára hirdetett rendkívüli közgyűlést a választójog kérdésében való állásfoglalás meghozatalára. VI. legosabban beszélve így kell ezt értelmezni: Tisza István vármegyére ráparancsolt, hogy az ő privát gazdasága szerinti foglalkozásait állítsa a választójogban, hogy ezekkel a megjelölt fiasromokkal meggyőztessék a választójogot a király előtt elvesztett bizalmát. Végös ítőkártyájának akarta Tisza ez állásfoglalásokat felhasználni a trón előtt, mert ott bálványának összeruadására már felmenték a súlyos kárpátot. Az állásfoglalások összeállítását nem bírta kivárni. Választójog büne miatt sokkal gyorsabban elkövetkezett a végete, mint gondolta. Az orvosilag elkészítése előtt meghalt. Politikai halott lett.

Mikor Fejérvármegye napirendre tűzte az állásfoglalás tárgyalását, akkor még bizakodó volt a jövő. A munkapárt gondoskodott is, hogy megjeljenek azok, akikre ez állásfoglalásnál szükség van. A munkapárt jelentős tömegben fel is vonult a közgyűlésre. Annál kisebb töredékben az ellenzék. A vármegye nehézmágnása is eljött: gróf Cziráky Antal, gróf Eszterházy László, báró Mandorff Géza dr. stb. A közgyűlésen gróf Széchenyi Viktor főispán elnökölt.

Mielőtt a közgyűlés választójogi reform tárgyalásának is merteléseit megkezdenék, szükségesnek tartjuk megemlékezni röviden mindazt, amit már a választójog kérdésében kifejtettünk. Teljes határozottsággal ellenségei voltunk és vagyunk Tisza fejfoglalásának e kérdésben és e meggyőződésünk bukása óta még inkább megerősödött, mert ez a múltnak embere politikai halála után ugyancsak kimutatta szíve belsejét a keresztény magyarság ellen s tulzó reakciója mellett nem állott a szocializmus demokratia legészölsőbb irányzatával kacérkodni s annak

kegyét keresni. Kifejtettük, hogy az általános titkos és kötelező választójogunk vagyunk hívei, de nem Garami-felfogásban, hanem meghatározott keretek között.

E reformot mégis általánosnosnak nevezzük ép oly joggal, mint a tulzó szocializmus a sajátját, mert hiszen annak is megvannak a feltételei, csak hogy azok a miénkivel nem egyezők. A közgyűlés elé jóformán ilyen feltételekkel körvonalozott indítvány került. Hogy ez indítvány felhasználható-e a Tisza-felfogás kimagyarázására, avagy azt tényleg eljeji e, arról vitatkozhatunk. Es ennek tulajdonítható, hogy heves vitákat, izgalmas percek, tomboló, kiabáló, terrorizáló munkapárti bizottsági tagokat látott szerdán az ősi vármegyeház disztermé.

A munkapárt nagy része fel-tűnően puszkaporos volt, idegkedett, úgy látszik Tisza bukása még most is feldulva tartja kedélyét. Egy kisebb része ugyan komolyan viselkedett, a nagy többség azonban annyira hangos és nevetésesen furorós volt, hogy egyáltalában nem vált disztere. Pedig a főispán komoly magatartásából tanulhatott volna. A munkapárti műfelfeharodást dr. Griger Miklós felszólalása okozta, mert nyíltan megmondotta, hogy miért is kellett, illetve lett volna szükséges Tiszának a vármegyei állásfoglalásokra. Kijelentette, hogy Tisza fejfoglalásának elfogadásával ellentétben helyezkedést lát a királyi akarral. Erre zúdultak fel a zajos munkapártiak és kiabáltak tóra-eresztett torokkal. A komolyabb része csak bámulta őket és restelte az elbarátságot velük. Oly nagy sübben tudták adni a műfelfeharodást, hogy Griger dr. nem is beszélt többet. Nem akarta, hogy a torkot nem kimélt munkapárti urak teljesen berekedjenek és még több megmondolatlan gorombaságokat produkáljanak. Egyik-másik ugyanis az új-

Jegyzett már hadikölcsönt ?

gokból országi parlamenti heves kizárásokat kapókat elég ügyetlenség.

A másik vihart dr. Paizs Gyula képviselő okozta. Paizs ugyanis súlyos ellentétet érdemlő és provokáló megmondogatlan-sággal megvádolta az ellenzékét és azt állította, hogy az ellenzék pártpolitikai trükkökkel vetette fel a hősök választójogát. Ugy báró Mandorff, mind dr. Mata Árpád és Kehessy Gyula erősen visszautasították e súlyos rágalmat. Az ellenzékiből lett Paizst kioktatták az igazságra. Erre különben még visszatarintunk, valamint a munkapártnak viselkedésére is.

A közgyűlés első felszólalója Verebi Vég István volt, s indítványozta, hogy a határozati javaslatot fogadják el. A határozati javaslat a következő:

A törvényhatósági bizottság alkotmányvédelmi hivatásának teljesítésében hazafias kötelességének ismeri a legkegyelmesebb irányú leirat kapcsán, melyben Öfelsége a választójogi törvény revízióját kormányának feladatává megjelölte, nyilvánvalóvá tenni azt az álláspontját, melyet a választójog további kiterjesztése tekintetében elfogal.

Midőn a törvényhatósági bizottság megállapíthatja azt, hogy mai összeállításában is méltó utódja azoknak elődöknek, akik az állami élet intézményének demokratikus, de fokozatos fejlesztését írják rá zászlójukra és elismeri azt, hogy a nemzetfenntartó elemeknek az ország törvényei alkotásában való részvétele azok kulturális haladásának arányában biztosítandó, megállapítani kívánja azt is, és hogy ama érvényben levő választójog

Jegyzett már hadikölcsönt ?

törvény, mely a választók számát 60—70 százezerrel emelje, nem hagyott sok kívánnivalót teljesíteni abban a tekintetben, hogy mindazon polgárok a hazának, akik szellemi erőt, függetlenség, hazafias belátás és a magyarság felsőbbségének biztosítása szempontjából aggály nélkül bocsátkoztak az ország törvényeit alkotó választásához, ezt a jogot gyakorolják.

Orvendetes tudomásul veszi a törvényhatósági bizottság, hogy ezt a választójogot a lemondott kormány a királyi leirat közlése kapcsán kiadott kommentárja szerint kiegészítésekkel tovább kiterjeszteni tervezte. Anélkül, hogy e kiterjesztés mérve tekintetében részletes kívánalmakat akarna kifejezésre juttatni és anélkül, hogy a demokratikus haladásnak útját ezen a téren elválni kívánná, a felmerült szélsőségekkel szemben kifejezést kell adnia azon aggodalmának, hogy a választói jog kérdésének megoldásában általános, egyenlő és titkos szavazati jog behozatalával nemzeti szellemet, a magyarság felsőbbségének gyors eltolódását eredményezné.

Kehessy Gyula felszólalásában azt követelte, hogy a hősök választójogát is vegyék fel, illetve az egész javaslatot vegyék le a napirendről és ne zavarják vele a politikai békét.

Csöngvény Gyula c. kanonok komoly és tartalmas felszólalásában világosan mutatta be nézetét a választójogról, s a mélynyiben úgy látja, hogy a betervezett javaslat nem Tisza felfogásának a kifejezője, hanem a demokratikus választójog követelője, a javaslatot elfogadja.

Csöngvény Gyula beszéde után Griger Miklós dr. bizottsági tag

Jegyzett már hadikölcsönt ?

szólalt fel. Azt mondta, hogy véleménye szerint a központi választmány javaslatát a választójog kérdésében illetőleg — burrett formában — a törvényhatóságok beállítására állítja a királyi leirat mellett a király ellen. No lett erre olyan forogtat, amintre áll emlékeznek az öreg vármegyeház falai. Ugy látszik, hogy akiknek nehezen menne egy valamire való beszédnek elmondása, öt percnél kiabálással itt akarták magukat kiszókolni.

Dr. Griger nyugodtan állt az öt körüljáró viharban s kijelentette, hogy szavaival sem a törvényhatóságot nem akarja gyanúsítani, sem egyesek meggyőződésének őszinteségét kétségbevonni, de csodálja az elnémitatásnak ezt a módját, amely egészen Tisza-tempó. Erre újra több percig valóságos ordítva követelték, hogy üljön le. Szinte vártuk, hogy a darabontok berohannak és ki vezetik ez esztiben nem az ellenzékét, hanem a terrorizáló munkapártiakat. De nem történt meg s a főispán végre lecsendesítette a, semmiért támadt fülösleges vihart.

A munkapárt e viselkedésére különben Leopold Lajos felszólalásával kapcsolatban szintén visszatarintunk. Leopold bemutatta Tiszát hamis képben kívülről. Majd mi bemutatuk hiteles portréban kívülről is, belülről is. Dr. Mata Árpád szintén az ellenzék részéről beszélt ügyes érveket csoportosítva állításának igazolására. Az ellenzékiből munkapártivá lett Paizs Gyula próbált okvetlenkedni beszéde ellen, Mattával szemben azonban

Jegyzett már hadikölcsönt ?

aját maradt, pedig a harcias és öblőshabban munkapártiak is belebőgöttek. Eljenzék Tiszát. Majd megátjtuk, hogy pár hónap múlva milyen erős lesz ez az ifjen Erősen fogjuk figyelni, amiként a mostani vezéreljen-zöket is különösen megfigyeljük.

Majd még néhány érdektelen felszólalás és a záróbeszédet követelték. Ez alkalmat használt fel személyes megtámadtatás címén Paizs árra, hogy felháborító rágalmat szórjon az ellenzék fejére. A főispán a vita befejezte után névszerinti szavazást rendelt el. A szavazásnál derült csak ki igazán, hogy tulajdonképpen a közgyűlésen csak munkapártiak jelentek meg. Az ellenzék tszjainak száma elenyésző volt. Ezután a törvényhatóság a hadikölcsönjegyzést, az alispán szabadságát és néhány apró ügyet intézett el. A viharos gyűlés egy óraker fejeződött be.

A gyöngyösi pokol alkalmából.

Tűzrendészeti politika.

A háboru óta a tűzbiztosítás igen jó üzlet — biztosító társaságokra. A kapzsígból keletkező öngyújtogatást az anyagárak, munkabérek horribilis drágulása minden büntető törvényről biztosabban kiirtotta. Ma igen rossz üzlet felgyújtani a biztosított házat természet stb. Mert még az egész biztosítási összeg megkapása esetén is a kapott pénz az

A nemzet és önmaga ellen tör az, aki nem jegyez hadikölcsönt, amikor anyagi körülményei ezt nemcsak megengedik, hanem meg is követelik.

TÁRCA.

Beszélő kulacs.

István bátyámnak egy öblös, nagy, csikóbőrös kulacsa volt, s arról úgy vélekedett, hogy beszélni is megtanult diáknak meg magyarul. O beszégetett a tekin télyes öblösségű kulaccsal, mikor a szőlőjében pincevizsgálatot tartott és nem akadt társa, aki részt vegyen benne.

Ilyenkor csak közönséges tárgyat, az asztali bort vizsgálta és kiadta ebből is a kulacsnak is meg a tartalomnak is az eminenciát. János, a kapás szinte részt vett a vizsgálati bizottságban és igen nagyon tisztelte a tanár urat, t. i. a doktor Kulacsot, mert okosan beszélt abból a bor.

A tekintetes ur bevatta a kulacs titkába a kapás feleségét is, akit dr. Kulacs mindig kigyógyított a nyelvésségéből és vigan dalolt tőle, akárcsak a pacsirta.

Ha vendégekkel rándult ki István bátyám a szőlőbe, akkor a beszélő kulacs mellett ott volt ávegekben az egész tanári kar.

História-professor — Aszu. Geometria — Vöröshor. Közjog — Fehér pecsenyebor. Magánjog — Szemelt kadarka. A vizsgabírák végigizlelték a borokat és amelyikre legtöbben

szavaztak, azzal telt meg a sok doktorást tett kulacs. Nehogy a tudományoktól összezavarodva a vizsgálati bizottság szekundát szenvedjen el, István bátyám szőllejébe kirándulók rendszeren a geometriából buktak meg, mert nem tudták soha hazafelé egyenesen lépni az utat.

Hamarabb szüretelt némely fajúkból és Terézia napján, amikor az igazi nagy szüretelt kezdte, volt édes és csipős muszja is, hogy az asszonyvendégek is szedjenek valamit a konty alá.

Terézia napján, főlzabadtul a jókedv, óbor mellett, ujbó mellett járta a vidám nóta, az ártatlan tréfa és a zamatos adomázás, ez a legjobb borkorsolya a világon.

Terézia napjától kezdve két hélig tartott a szüret-és az asszonynép, férfinép nem fogyott ki soha. Annyit muszikkált a cigány, hogy már a szomszéd faluba kellett gyantáért küldeni, mert az idevaló boltos mind elfogyott.

Maga István bátyám mindig hű maradt az ő beszélő kulacsához és az asztali borhoz, mert ez olyan jó dalolható bor volt. Egy kicsit savanyu, de azért leginkább ezzel a borral tartották ki a Terézia napját, mert az asszonynép előtt virtuskodtak vele, hogy erősebb bor Kalföldre ne terítse őket. Az asszonyok fapátek egy kis Terézia ürmöst is, hogy pajzánabbak legyenek és hádd folyjon a tréfa.

Terézia napja a mulatság napja. Ekkor van István bátyám felesége, Teréz néneinek a nevenapja.

Soha bort el nem adott; kitartotta a filloxerás idöket és most már nyugedik esztendőben szüretel az új tőkékör s a régiekből is permetezéssel megmaradt elég. Tehát az ő akadémiájából sohasem fogyott el a bor és a beszélő kulacsba is mindig igazi bor került.

A mult esztendei Terézia nap előtt István bácsi és Teréz néni a mezei hadakkal már három nappal előbb kivonultak a szőlőbe, hogy készülődjenek a vendégfogadásra.

János, a kapás és István bátyám költényt kötöttek és kisebb edényekbe fejtettek bort. A hordóknál megálltak és megemlékeztek, hogy melyik bor milyen bor, milyen históriát csinált. Ettől így járt a főlzolgabíró, a mérnök ur ettől vallott szerelmet, a doktor ur ettől békült ki a főlzitelendő ural, ebből ittak ennek, ebből annak az esküvőjén.

István bácsi egy pár csöppnyit eresztett a lopótökkel a pohárba és úgy tetszett neki, mikor a bor fényét nézte, hogy benne látja ezt is, meg azt a történetet is.

— Ez aztán a piktor, János. — Azt mondom, tekintetes uram. János úgy járt-kelt a hordók között, mintha a természetben, a borok jóságában neki is része lenne, mintha a teremtés munkájánál közreműködött volna. A te-

remtő diadalában a termelő is osztozkodni akart.

István bátyám borai oly kifogástalanok voltak, mint valami anjika jellem. Bűszkék lehettek rá gazda is, meg a kapás is.

Terézia napján a legtrikább pincegyöngyök is aszatra kerültek. Mindig volt egy meglepetés, égy új bemutatás. Azzal vallott szerelmet már harmincöt Terézia napján hű életparjának, hogy kitárta e a napon pincéje összes gazdagságát és felköszöntötte versben, a mit hetekig tanult a beszélő kulacsotól.

Minden Terézia napján táncolt az ő kedves Terézével és tánc közben megcsókolta épen úgy, mint azelőtt harmincöt évvel és Teréz nénit a boldog emlékezés megrikatta. A vendégek tapsoltak az aggságban is viruló szerelmek és István bátyám, hogy föl ne dőljön a mécses, odament a beszélő kulacsához és így szólt: Jer, öreg szolgálóm, mondj valami okosat.

— Ugyan mit tudna beszélni az a kulacs, apjukom, — kérdi Teréz néni. És a költénye csücskével kitörülgette a szeméit.

— Mit? Kérdez meg csak, édes anyjukom. — És tréfásan megölelte az egyik krájval a kulacsot és a másikkal Teréz nénit, aztután elkezdte szép érces hangjával énekelni, amit a beszélő kulacs sugott,

elpusztult értékek igen csekély ellenértéke. Ma vigyáz mindenki az ingó, meg ingatlan vagyónára, hogy víz el ne mossa, tűz el ne eméssze. Mert ma az anyag az érték, nemcsak magánérdek szempontjából, hanem államérdekből is.

Annál nagyobb, valósággal nemzeti katasztrófa a Gyöngyös városát sújtotta óriási tűzkatasztrófa, mert emberéletben, anyagi javakban, élelmi-szerekekben oly szörnyűséges kárt okozott, hogy amugyis terhes, országos gondjaink mellé köteletségünk besorozni a gyöngyösi tűzkatasztrófa nyomainak sürgős eltüntetését.

Itt azonban nem az a célunk hogy a veszedelem nagyságát mérlegeljünk, hanem az, hogy — okuljunk a más kárán. Minden nemzeti veszedelemnél le kell vonni az okulást a jövőre nézve. A jelen esetben is.

A gyöngyösi tűzvész természetesen vártlanul világított be háborus társadalmunkba, azonban Gyöngyös város polgárságára — azt hisszük — nem jött rá vártlanul.

A mult büneit kell megszépíteni a jelennek ebben az esetben is. Hogy nincs víz az oltáshoz, hogy tulzsufoltan építettek, zsinidések, — tűzfal nélküliek a házak, az mind, mind olyan baj, amin lehetett volna segíteni — évtizedekkel ezelőtt. Ha nem tették meg,

Szerettek én egyetlen virágom.

Aki pedig azt hiszi, hogy István bátyám valami borissza, az téved, mert ő itatott ugyan, de maga csak módjával beszélgetett a kulacsával.

Nemes szórakozás nézni, hogy érik a szőlő és ábrándozni a szabad természetben s beszélgetni, azaz gondolatokat fúzni egyedül, vagy a jó társaságban. Szívesen hallotta ő a saját gondolatait hangozni, a régi világ képmagyarázatait megszólalni a beszélő kulacsból, mikor az ő tiszta és egyenes jelleme mindenütt fölfordított világot lát és legjobban találkoznak a gondolatai felesége gondolatával, és ez ma ritkaság és nem divat.

A beszélő kulaccsal társalogni hallgatni érez alól a várva-várt nyári csöndes esőt olyan élvezet, mit a fontoséges eszmetek eltemetett világban csak édes kevesen értenek.

Két árnyatadó terebélyes diófa van a ház előtt. István bátyám maga álltette. A diófa alatt hosszú asztal, padok és székek a fátör

előbb-utóbb úgy jár az illető város kisebb vagy nagyobb mértékben, mint most szegény Gyöngyös.

E tűzkatasztrófa tehát országos tűzrendészeti politikánkba vág belé. Amelyik politikával szívesen foglalkozunk, mikor ég Gyöngyös, Bodony, Szikszó, vagy mikor Ökörítő borzalma berzeli fel az idegrendszert. Máskor azonban, mikor nincs borzalmas tűzvész, a tűzrendészeti politikát (nemcsak rólunk, hanem általában van szó, csak a toronyban nehéz őrszolgálatot teljesítő fizetéses tűzoltó képviseli.

Kevesebbet írjunk hadifoglyainknak.

A megyéspüspök felhívása.

Az orosz hadügyi kormányzat oly nagy mértékben nélkülözi a magyar cenzorokat és általában oly felületesen kezeli a hadifoglyok levelezésének ügyét, hogy egy a szentpétervári (petrogradi) központi cenzurán, mint az egyes tartományi kormányzóságok helyi cenzura osztályainál minden képzeletet felülmúló mennyiségben hevernek a továbbíthatatlan magyar levelek, melyeknek feldolgozása egyáltalában sohasem várható s így ezek bizonyos idő mulva nyilvánvalóan meg fognak szennyeztetni.

zsekből. Itt beszél neki a kulacs a régi, szép napokról és a családi élet-boldogságáról.

A mult szüretén István és Terézia alatt, — így hívják a két diófát, — állt az egész társaság; a fák törzse a szívből vésett I. és T. neveket hatalmas domborodással fonták. . . Itt pipárgattunk, közben közben poharazva és szólt a kulacsból István bátyám Mit is mondált doktorkám? . . . Ugyan mit mondott már megint apjukom? . . . István bátya egy kis kortyot ivott és megmondta a mit a kulacs beszél. . .

— Azt mondta, lelkem, hogy lepszébb történet a Filemon és Baucis, a két szerető szívét, kik egyszerre váltak fává. Majd ha nem leszünk és Terézia napja nélkülünk mulik el s gyermekeink folytatják a szüretelést, ennek a két fának a lombja megmozdul, a levelek megrezzenek és érezni fogják, hogy Filemon és Baucis történetjének folytatása van. A mi szellemünk élni fog a két fában és a szerető szívekben. Már én

E visszas helyzetnek az a következménye, hogy a hadifoglyok és hozzátartozók között való levelezés az utóbbi időben ismét nagyon rendtelenné vált és sok hadifogly néha hónapokon keresztül nem kap értesítést hozzátartozójától és viszont családjaik hiába várják az ő értesítéseiket.

E bajon csak úgy lehet segíteni, ha a közönség, — hármni nehezére essék is, — hozzászokik ahhoz, hogy legfeljebb két hetenkint egy levelezőlapot küldjön rövid, precíz és csupán a legszükségesebb közlésekre szorított tartalommal.

Mivel a hadifoglyokkal való levelezéshez egész családok aggódó reménykedése fűződik, utasítom a Tiszt. Papságot és a róm. kath. tanítókat, hogy a népet megfelelő módon tájékoztassák.

HIREK.

— Kitüntetés. Székely Zoltán 17. honvédszázados vezérőrnagy hadidiszciplinárius Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta.

— Katonai kitüntetések. Az ellenséggel szemben tanúsított vitézségük és szolgálatuk elismerésül a 17. honvédszázados ezrednél Székely Zoltán őrnagy vezérőrnagy tiszti hadidiszciplinárius Ferenc József-rend lovagkeresztjével; Morvai Vilmos népfelkésztető őrnagy, Molnár József és Csapó Zoltán hadnagyok dícsőréti elismeréssel; Füller János

elkészíttem lakóhelynek ezt a két fát, csak az a kár, hogy nem egyszerre költözhetünk beléje.

A diófák lombjai megmozdultak egy egy pohárba beleesett egy egy sárguló levél. Valami porszem eshetett mindnyájának szemébe, mert ki a kezével, ki a kendőjével elkezdte dörögtetni s ki-kí poharához kapott, hogy elnyomja a szívből fölkeseredő borus bangulatát. A nap leáldozóban volt. Végső sugarai verődtek a leveles színre, azután bukott, leáldozott a felhők közé.

Mint ha a költészet is vele nyugodott volna el. Ugyan fölkel-e még a valódi költészet napja?

Sokan az én Terézia történetemre, azt fogják mondani, hol a bonyodalom, szövevény belőle, hol a mese?

Az a szép ebben, hogy nem mese, de mégis annak tartják, mert nem értik meg sem a beszélő kulacsot, sem azt, aki ezt a beszédet érti, ez nem egyéb mint az elhunyt magyar pátriarkális családi élet.

nos őrzető, Klézli Ferenc és Arancsik Vince népfelkésztető 2-ik oszt. ezüst vitézségi éremmel; Horváth Tibor zászlós, Rieger János házhelyettes, Papp Antal szakaszvezető, Orbán János, Győri István és Auszmann György tizedesek, Piszer Márton. Főlöszing Henrik Karikás János, Csáka Ignác, Győrca Mihály és Gang Ferenc őrzetők, Horváth János, Tonicsek János, Kulifai István Fehérvári István, Schaffner János Ilos Ferenc, Muskovics Pál, Bóné István, Farkas János, Molnár Ferenc, Tóth Imre, Tekker János, Sárközi József, Reichardt János, Schaller János, Scherer József, Súdár Gyula, Kuruc András, Fonai Sándor, Szintás Sándor, Imre János, Erdélyi József. Göbölös János, Pincsesi János, Emődi László, Ádám József, Schlichter Ferenc, Kovács János, Szintai József, Csoboz István, Kántor István, Percel Árpád, Keresztes János, Szűcs János, Angyó János, Bálint András, Bicskei János, Simon István, Petőfi János, Bogarics József, Schmalz Ádám, Gelencsér Gyergely, Mele Mihály, Petkó Károly, Nagy József, Oláh György, Feustaler Ferenc, Szegedi György, Macker Albert, Takács Gábor, Greiner Armin, Horváth István, Schneider Mihály, Wolhardt János Szobacsik József, Sági József, és Körtész István honvédek tartalékosok és népfelkésztető bronz vitézségi éremmel; Felh Körmöci őrmester a koronás vas érdemkeresztjével; Bak János népfelkésztető és Ferslich Ferenc tisztiszolga a vas érdemkeresztjellel kitüntetve.

— Eljegyzés. Delli Pál Budapestről eljegyezte Diétrich Miklóst Székesfehérvárról Minden külön értesítés helyett.

— Tankönyvek változtatása tilos. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök közli a következők pásztorlevelében: A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a jövő tanévre könyvváltoztatásokat nem engedélyez, miután a háborus viszonyok és a közoktatás több ágában tárgyalás alatt álló reformok továbbra is fennállnak. E rendelet magamévé téve fölhívom az illetékeségem alá tartozó tanintézetek igazgatóit, hogy a jövő 1917—1918. tanévi tantervváltoztatást tárgyaló tantervtanárságukat ne tartják meg s amennyiben már megtartották volna, meghagyom, hogy az erre vonatkozó javaslatokat fűgessék fel, illetve helyezték azokat hatályon kívül.

— Székesfehérvárnak nincs gyorsvonata. A Székesfehérvárról reggel 8 óra 55 perckor Budapest felé és az esti 7 óra 19 perckor Nagykanizsa felé induló gyorsvonatok közlekedését további intézkedésig beszüntették.

Ha még nem jegyzett

HADIKÖLCSÖNT,

Siessen kérem,

Ez hazafias kötelessége.

SENKI EL NE MULASSZA MEGNÉZNI

A **sommementi** ütközet

HADIFILMET.

EREDETI HARCTÉRI FELVÉTELEK 3 RÉSZBEN.

BEMUTATJA AZ

Apolló-színház

pénteken, szombaton
és vasárnap.

— Megismétlik a színelőadást.
A városi árva-házban múlt hétfőn e hó 27-én az Orangyal szobrának megadása alkalmából tartott színi előadást jövő vasárnap, június 3-án fél 6 órakor megismétlik. Jegyek 1 koronáért Horváthné és Rónayné üzletében, vagy az árva-házban kaphatók.

— A májusi közgyűlés. Székesfehérvár törvényhatósága szerdán délután 3 órakor tartotta májusi tendes közgyűlését. A közgyűlésen több fontos tárgy szerepelt, így az aljegyzői és rendőrkapitányi állások betöltése, a tisztviselők háborús segélye, a belvárosi közös konyha ügye, továbbá város hódoló felirata a királyhoz a választójog kérdésével kapcsolatban. Pótlólag a gyöngyösi tűz károsultak megsegítését is felvetette a programba. A közgyűlés lefolyásáról a részletes tudósítást lapunk holnapi számában hozzuk.

— Követésre méltó példa. Az emberbaráti intézménynek igen szép példáját teremtette meg Mórról a háborús idő. Külön házat béreltek ki napközi otthonnak a szegény munkásképp gyermekei számára. A munkába induló anyák odaviszik gyermekeiket és ott nem csak mintaszert felügyeletben, de teljesen kifogástalan és egészséges élelmézésben is részesülnek gyermekeik teljesen díjtalanul, dolguk bevégezéséig. Egy pártját egyszerűségű, de tisztán tartott ebédlő, pihenő, tágas és árnyékos udvar áll rendelkezésre azoknak a kis gyermekeknek, kik azelőtt kénytelen-ségből éhezve, piszkosan és fáradtan csatangoltak a község utcáin. Erkölcsei, anyagi, egészségi és közbiztonsági szempontokat tekintve nem tudjuk e intézményt eléggé méltatni. Már haza fias közönsége pártatlan buzgalommal is iparkodik e intézmény fennmaradását biztosítani. Terményekben és pénzben áldoz e nemes célnak, és a földművesosztály szép példával jár elő. Ez intézmény vezetői Kégl, Anna faldobirtokosné és pater Franciscus Odorik, a kapucinus rend kiváló tagja, ezek emberfeletti tevékenységgel és áldozatokkal iparkodnak az apróságok életét felvidítani s a küzdő anyák terheit megkönnyíteni. Az ő segítségükre szolgálnak a móri kongregáció buzgó tagjai is. A legutóbbi napokban 153 tagja volt e kis hadi seregnek.

— Déli vasut szelvényeinek elévülése. A déli vasut három százalékos elsőbbségi kötvényeinek jelentékeny része a háború kitörésekor az óta ellenségessé lett külföldön volt elhelyezve, noha osztrák és magyar állampolgárok éspéztintezetek tulajdonában voltak. Ezek a papírok ugyanis, minthogy az olasz és francia tőzsdéken is jegyezve voltak, arbitrage és penzió üzletek céljaira voltak ott lekötve. Az osztrák és magyar tulajdonosok a papírok szelvényeit a háború következtében természetesen nem váltatták be, ez most abból a szempontból fontos, mert az 1915. január elsején esedékes volt szelvény három év alatt, tehát 1918 január elsején már el is évült. Ép azért most az érdekeltség mozgalmat indított oly irányban, hogy a déli vasut elsőbbségi kötvényei szelvényeinek elévülési ideje meghosszabbításassék.

Embertelelti erővel az olaszok ellen.

Titáni erővel Triesztért.

Az olaszoknak Triesztért folytatott küzdelme minden elképzelhetőt meghalad. Az olasz lapok Trieszt sorsát és helyzetét összehasonlítják azzal a jelentőséggel, amivel Port Artur birt az orosz japán háborúban és várják Trieszt elesését is, azon módra, ahogy annak idején a japánok bevették Port Arturt. Egyedül a jamiánói fronton több, mint ezer ágyút összpontosítottak az olaszok, ezt mi természetesen nem hagyjuk válasz nélkül. Ugyanugy fedeztük a Kuk-Vodice körüli szakaszt is és a többi frontrészt, valamint helyt állunk a Görz melletti küzdelmekben is. Az olasz offenzíva nem lepett meg minket. Állásaink szinte megközelíthetetlenek és ezért vérzik és pusztul annyi olasz Fanti és Kostanjevica környékén. A harcok pillanatra sem szűnhetnek. A hősiességben mindenütt a magyar jár legelől. A temesvári, a debreceni, a székesfehérvári, a nagykanizsai, a nagyváradit honvédek és a többi hadsergeből magyar katonákat külön-külön és ismételtlen megdicsérte a vezérkari főnök. Ők állnak őrt a Karszton és ők védik a monarchia nagy tengeri kikötőjét, amely, ha kezükből kisiklanna, örökre koldusok maradnánk, gazdaságilag megmaradnánk, de garolnak és kiuzsioroztatnak. Triesz a monarchia üldöje. Nekünk magyaroknak éppen olyan szükségünk van rá, mint az osztrákoknak, hiszen Trieszt birtoka garautálja nekünk is, hogy háború után könnyen hozzáférhetünk a gyarmati áruhoz, és csökkenteni fog a túrhetetlen drágaság. Magyar fluk Magyarország számára védik Triesztet.

A béke konferenciál.

A stockholmi tanácskozások lassan haladnak előre. A konferenciának némi fontosságot és lendületet ad, hogy azon holnapról kezdve egy aktív orosz kormányfő, Skobalek orosz közmunkügyi miniszter személyesen fog résztvenni. A konferencia eddigi eredményei azért sem lehetnek kielégítőek, mert Németország, Franciaország és Anglia képviselői hiányoznak onnan. A magyar, az osztrák és bolgár szociálisták nem tudnak azonban meggyezni a már megjelent entente szociálistákkal, a semlegesek itélete szerint az osztrák szociálisták imperialista politikát folytatnak és titokban az annexió hívei.

— Tyuklopás. Mészáros József Széchenyi utca 152. szám alatti lakostól az éjjel 40 tyukot, 7 libát és egy anyaludat elloptak. A rendőrség megállapítása szerint a lopás gyanúja katonákra irányul.

— Bojtorján hajszesz kopásodás, hajhullás ellen; üveggel 2 korona, Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárban.

Köhögés ellen kitűnően bevált háziser a Störk-paszilla. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert király téri gyógyszerárban.

— Szeplő, májfolt, pörösenés, arcátisztatlanság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (azelőtt Crème de Laktine), és az párszori használat után az arcot borsónyisimává és hófehérré teszi. Egy kis tégely 1-20 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárban.

Színház.

Az Uránia mozgószínház hírei.
Az Uránia színház igazgatója közli:

A Henny Porten „Vándorifény” című filmet — csütörtökön, eg napon, fényes műsor keretében kerül az Uránia vásznára — méltatni felesleges. A művész női értékes játéka és a darab eleganciája eléggé emelik az estet. Pénteken szombaton és vasárnap Dorrit Weixler főszereplésével, „Dorrit mulat” című vígjáték kerül színré.

Utcal és piaci árusításra magas jutalék mellett előrusítók kerestetnek. Tizennégy éven felüliek jelentkezhetnek a kiadóhivatalban.

Nyomta az Egyházmegyei Könyvnyomdó Székesfehérvárott

APRÓHIRDETÉSEK

Két fejős kecske eladó. Öreg-utca 6. sz.
Bejárónó kerestetik, lehet fiatal lányka is. Vörösmarty-tér 5. földszint jobbra.

Azonnal felvétetik ügyes, jól irni olvasni tudó leány csomagoló-nőnek, Szűcs Róbert Városházteri gyógyszerárban.

UJ LAP

pártokon felül álló keresztény-szociális irányú politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelenik meg 8 oldallal, amelyben minden hirt hoz röviden, tölősleges szövegezés nélkül.

UJ LAP valamennyi előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen díjtalanul ad tanácsot, felvilágosítást és utbaigazítást és minden pap az üzletekben és a Fejérmegyei Napló árusítóinál 4 fillérért kapható.

Uránia színház.

Csütörtökön, május 31-én

EGYNAPOS MŰSORBAN:

HENNY PORTEN

legújabb filmje!

„Vándorifény”

vagy az árva leány.

Dráma 4 felvonásban.

AZ IKREK.

Vígjáték 2 részben.

Rendes helyyarak.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Apolló - színház.

Szerdán és csütörtökön:

május 30 és 31-én:

Amerikai filmszen-

záción!

Az atörökülés.

Társadalmi dráma

4 felvonásban.

A budapesti CORSO-mozgó

ban heteken át játszották

óriási sikerrel.

Remek kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9-kor.

Rendes helyyarak.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LÁNYKA SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

UJDONSÁG kalaptólak, virágok és szallagokban.

Nagy választék blousokban!

Bőr s sárcipők olcsó árban.

kaphatók: Kováts Antalnál, Városház-tér.